

ЕПС

**Пројекат унапређења животне средине у
Колубарском угљеном басену
План укључивања
заинтересованих страна**

| Фебруар 2011

Садржај

	Страна
1 Увод	1
1.1 Историјат	3
2 Опис пројекта	4
3 Прописи и захтеви	6
3.1 Национално законодавство	6
3.2 Регионални Регулаторни оквир	9
3.3 Услови за реализацију ЕБРД	9
4 Саветодавне активности предузете до данас	11
4.1 Приступ пресељењу и измештању за Пројекат	11
4.2 Завршена експропријација и пресељење за Пројекат	12
4.3 Текуће активности пресељења за Пројекат	13
4.4 Јавне консултације предузете за Пројекат	14
5 Корпоративни план ангажовања заинтересованих страна	17
5.1 Идентификација заинтересованих страна и план за даље консултације	17
5.2 Принципи ангажовања и објављивања	30
5.3 Објављивање информација	31
5.4 Кључни показатељи ефикасности	31
5.5 Одговорност и стање активности	32
5.6 Разматрање примедби и жалби заинтересованих страна	34
6 Извештавање и мониторинг	37
7 ЕПС контакт	38
A1 Образац за жалбе	1

Прилози

Прилог А1

Образац за жалбе

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

ЕБРД	Европска банка за обнову и развој
ЕИА	Процена утицаја на животну средину
СЕА	Стратешка процена утицаја на животну средину
ЕАС	Стратегија за усклађивање са законодавством ЕУ из области заштите животне средине
ЕПС	Јавно предузеће Електропривреда Србије -
РБ Колубара	Рударски басен Колубара
НГО	Невладине организације
ПР	Услови за реализацију ЕБРД
СЕП	План укључивања заинтересованих страна
Пројекат	Пројекат унапређења заштите животне средине у ПД РБ Колубара
Датум пресека	Релевантан датум за одређивање земљишта, домаћинства, јавних објеката, који су обухваћени пресељењем, са правом на накнаду у поступку експропријације
МЖСПП	Министарство животне средине и просторног планирања
ЈП	Јавно предузеће у државом власништву
МО	Месни одбор
УГ	Удружење грађана
ГО	Градска општина
ЛАЕП	Локални еколошки акциони план
ФК. 5.5.3.0.1 ¹	Формализовани запис за жалбе (квалитет производа, ЗЖС, заштиту здравља и безбедност на раду)
УК.5.5.3.1 ²	Упутство за интерну и екстерну комуникацију
ПЕ. 4.4.7. ³	Процедура за управљање опасним материјама
КWh	Часопис који издаје ЕПС једном месечно - 10000 примерака

---

¹ Интерне процедуре за Систем квалитета у РБ Колубара

² Упутство за интерну и екстерну комуникацију у оквиру Система квалитета у РБ Колубара

³ Интерне процедуре за Систем квалитета у РБ Колубара

1 Увод

Јавно предузеће Електропривреда Србије (ЕПС), доминантан произвођач електричне енергије у Србији, поднела је Европској банци за обнову и развој (ЕБРД) захтев за кредит за модернизацију и побољшање ефикасности ископавања угља у Колубарском басену у оквиру ЕПС и значајно побољшање квалитета и хомогености лигнита које испоручује електранама ЕПС. ЕПС је јавно предузеће у 100% државном власништву. ПД РБ Колубара, са својим површинским коповима, је једно од 11 привредних друштва ЕПС.

Захтев ЕБРД је да се припреми и спроведе План којим ће бити дефинисани детаљи о томе како су заинтересоване стране идентификоване и консултоване током пројеката. Овај План ангажовања заинтересованих страна (у даљем тексту: СЕП) је осмишљен тако да се садашње и будуће активности ЕПС и ПД РБ Колубара, у смислу ангажовања заинтересованих страна, воде на више нивоа, а самим тим обезбеђује се оквир за израду плана укључивања заинтересованих страна. Овај приступ је усвојен из следећих разлога:

- Примарну одговорност за укључивање заинтересованих страна обухваћеним утицајем производње угља, носе Министарство рударства и енергетике, Министарство животне средине и просторног планирања и Републичка агенција за просторно планирање;
- ЕПС и ПД РБ Колубара сарађују са Министарством рударства и енергетике и Министарством животне средине и просторног планирања у фази доношења Одлука на стратешком нивоу, док је задатак ПД РБ Колубара да спроводи консултације и пресељење (као што је наведено у просторним плановима Министарства животне средине и просторног планирања), на терену и повезивање са надлежним органима на локалном нивоу;
- Дефинисање земљишта, објеката домаћинства, инфраструктурних система који ће због развоја рударских активности бити предмет измештања, односно пресељења дефинисани су Просторним планом за подручје експлоатације лигнита у Колубарском басену ("Службени гласник РС, бр. 122/98 од 30.12.2008., у даљем тексту: Просторни план из 2008.) и Урбанистичким плановима локалних самоуправа.
- Релевантан датум ("Датум пресека") за одређивање земљишта, домаћинства, јавних објеката, који су обухваћени пресељењем, са правом на накнаду у поступку експропријације, заснован је на Просторном плану за Колубарски рударски басен из 2008. године и Одлуци Општине Лазаревац бр. 465-8/2008-ВИ од 19. марта 2008. године. Заједно, ови документи представљају основу за Датум пресека за одређивање статуса земљишта, јавних објеката и домаћинства који ће бити пресељени, односно измештени;

- Процена утицаја на животну средину (ЕИА) које су спровели ЕПС и ПД РБ Колубара не бави се директно социјалним аспектима предложене инвестиције која у вези са предложеним кредитом ЕБРД.

- Локација нове опреме, која је предмет Пројекта, налази се на подручјима на којима је већ започета експлоатација угља. Отварање нових копова извршиће се на лежиштима са квалитетнијим угљем, који би се мешао са лигнитом лошијег квалитета. Овај простор је дефинисан у Просторном плану из 2008. године, тј. у областима где је договор већ постигнут о куповини земљишта и имовине, пресељењу јавних објеката и пресељењу домаћинстава (на основу Датума пресека 2008.).

- Даље пресељење неће бити потребно за ПК Тамнава Западно поље до 2018. године, а за ПК Поље Ц до краја експлоатације, тј. у периоду трајања предложеног кредита ЕБРД.

У следећим поглављима детаљно су описани постојећи договори за укључивање заинтересованих страна за Пројекат и дефинисане су акције које ће бити предузете да се успостави корпоративни СЕП, које ће ЕПС усвојити и спровести у текућим и будућим рударским активностима. Наредна поглавља описију следеће:

- Опис регулаторних захтева, захтева зајмодаваца и друге захтеве за консултације и објављивање;

- Преглед законодавног оквира Републике Србије и регионалног законодавног оквира у вези са јавним консултацијама, јавни приступ информацијама и објављивање пројекта, посебно у погледу активности које су потребне у локалним процесима издавања дозвола;

- Кратак запис о спроведеним јавним расправама до сада у вези са развојем Колубарског басена;

- Идентификација потенцијалних заинтересованих страна за Пројекат;

- Акциони план за даље консултације и објављивање током припремних, оперативних фаза Пројекта и фаза изградње, укључујући и детаље као што су формат за ефикасне и културно значајне интеракције са различитим заинтересованим странама; и

- Предлози за жалбени механизам и механизам за решавање примедби заинтересованих страна.

1.1 Историјат

Угаљ се у Колубарском басену експлоатише више од 50 година и предложене инвестиције ЕБРД средстава имају за циљ унапређење технологије рада на површинским коповима и увођење система за управљање квалитетом угља и обезбеђење енергетског ресурса уједначеног квалитета, како би електране радиле ефикасније.

Иако ЕПС нема оперативне одговорности за укључивање заинтересованих страна и за активности пресељења (ово су одговорности ПД РБ Колубаре), он сарађује са надлежним министарствима (Министарством животне средине и просторног планирања и Министарством рударства и енергетике) и има стратешку улогу надзора. РБ Колубара је одговорна за ангажовање и спровођење пресељења на локалном нивоу, у сарадњи са општинским властима, а остварује и директне контакте са Министарством животне средине и просторног планирања. Из тог разлога, у оквиру СЕП, помињу се и ЕПС и РБ Колубара, зависно од надлежности.

ЕПС је доминантна компанија у српском електроенергетском сектору, која је одговорна за производњу угља и производњу, дистрибуцију и снабдевање електричном енергијом. ЕПС производи готово целокупну електричну енергију Србије. 55% свог инсталисаног капацитета од 7,120 MW се обезбеђује преко шест електрана на лигнит које снабдевају два басена, Колубара и Костолац. Рударски басен Колубара се налази 50км јужно од Београда и даје око 75% лигнита који се користи у термоелектранама ЕПС. ПД РБ Колубара производи око 30 милиона тона угља годишње, који се испоручује ТЕ "Никола Тесла", и ТЕ Морава постројењима путем железнице ЕПС. Басеном управља ПД РБ Колубара.

Тренутно, басен има аутоматизовани систем за анализу калоријске вредности и других својстава лигнита, али нема систем за on-line анализу, који је планиран у оквиру Пројекта. Одлуку о томе да ли је оно што се откопава лигнит (који се директно шаље електранама), или међуслојна јаловина (прослојци јаловине у угљеној серији који се одлажу) доноси надлежно техничко особље, на основу визуелног осматрања и искуства. Недостатак on-line анализе доводи до великих варијација квалитета угља који се испоручује електранама. Последице тога су утрошак течног горива за подршку ватре у термоелектранама, повећано хабање опреме и веће емисије штетних гасова. На одлагалиштима површинских копова долази до самозапаљења угљене масе.

2 Опис пројекта

Рудник Колубара се налази у Колубарском Рударском басену, око 50км јужно од Београда. Локација се преклапа са подручјима општина Лазаревац, Лајковац, Уб и Коцељево, као и мањим деловима општина Аранђеловац, Барајево и Обреновац. Укупно покрива површину од 600 км².

Ова област се одликује низијама и благо плавним теренима око реке Колубаре, Тамнаве, Пештан и Турија. Колубарски басену, обухвата широко подручје између Ваљева и планине Рудник, са јужне стране, као и планина Шумадије на истоку, реке Саве на северу и Цера и Влашића на западу. Слика 1 приказује положај басена, шире подручје басена налази се у оквиру контуре црвене боје.

Слика 1 – Географски положај ПК РБ Колубара

Река Колубара дели басен на два дела. Источни део обухвата активне површинске копове ПК Поље Б и Д, експлоатисано Поље А и будућа поља Ц, Е, Г, Ф. Западни део басена покрива активне ПК Тамнава Западно поље и ПК Велики Црљени, ПК Поље Тамнава Источно поље где је експлоатација завршена и будући ПК Радљево.

Предложени инвестициони програм је намењен модернизацији рударских радова РБ "Колубаре". Основни циљеви предложеног инвестиционог Пројекта су побољшање ефикасности рударских радова у РБ Колубара и значајно побољшање квалитета и хомогености лигнита које он испоручује електранама ЕПС.

Пројекат се састоји од три међусобно тесно повезаних и међусобно зависних елемената:

- Увођење система управљања квалитетом угља. Ова опрема ће омогућити РБ Колубари увођење on-line анализе квалитета лигнита, који се откопава са различитих површинских копова и меша угаљ различитог квалитета, како би лигнит који се шаље електранама био хомогеног квалитета и у оквиру потребних параметара.
- Набавка и монтажа одлагача у ПК Тамнава Западно Поље. Ово ће омогућити селективно откопавање угља, међуслојне јаловине и откривке.
- Набавка новог БТО система (багер, систем транспортера и одлагач), који ће омогућити повећање производње лигнита веће калоријске вредности, како би се мешао са лигнитом лошијег квалитета. Лигнит у источном делу рударског басена има већу калоријску вредност од лигнита у западном делу.

Пројектом се остварују следеће значајне предности:

- РБ Колубара ће експлоатисати своје природне ресурсе ефикасније и чистије. Тренутно се део лигнита лошијег квалитета, заједно са међуслојном јаловином, одлаже на одлагалишта, што је неекономично. Овакав начин експлоатације није у складу са одрживим развојем. Поред тога, повећава се запремина откривке за одлагање и долази до неконтролисаних пожара на одлагалиштима и повећаних емисија гасова стаклене баште.
- РБ Колубара ће своје клијенте-постројења снабдевати лигнитом уједначеног квалитета. Ово ће омогућити електранама да производе електричну енергију у складу са пројектованим параметрима, што би довело до стабилнијег, ефикаснијег рада и контролисаних уједначених емисија. Такође ће тим постројењима обезбедити престанак коришћења мазута када је квалитет лигнита лош. Све ово ће довести до смањења емисија CO₂ и других загађујућих материја, као и смањеног хабања опреме и трошкова одржавања.

3 Прописи и захтеви

Овај одељак обрађује регулаторни контекст у погледу консултација и обавештавања јавности у Републици Србији, а односи се на Пројекат. Посебно се истиче важност одговарајућег законодавства Србије, регионалних регулаторних инструмената, као и релевантних захтева ЕБРД.

3.1 Национално законодавство

Општи оквир

Одредбе о укључивању заинтересованих страна које се примењују на Пројекат наведене су у следећим правним актима:

- **Устав Републике Србије** ("Сл. гласник РС", бр 83/06), Устав предвиђа широку структуру за учешће јавности и приступ јавности информацијама. По Уставу, рад државних органа и институција, као и службеника може бити подвргнут отвореној критици. Он такође даје јавности право на подношење захтева, петиција и предлога.
- **Закон о заштити животне средине** ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004 и 36/2009), члан 9 предвиђа да свако има право да буде обавештено: а) стању животне средине и да учествује у процесу доношења одлука, тамо где имплементација може имати утицај на животну средину (укључујући и доношење одлука у вези са стратешким проценама планова и програма); б) ЕИА пројектима чија реализација може довести до загађења животне средине или опасност по животну средину и здравље људи; и ц) одобрењу нових или постојећих инсталација (члан 81). Такође се наводи да су подаци о стању животне средине отворени за јавност. Учешће јавности у одлучивању о ЕИА за спровођење пројекта, се изводи кроз јавне презентације пројекта и јавне расправе. Заинтересоване стране ће бити обавештене путем јавних обавештења о поступку доношења одлука и оне учествују у поступку подношења мишљења, примедби и предлога надлежном органу и биће на време информисане о одлуци.
- **Закон о процени утицаја на животну средину од 2004.** ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004 и 36/2009)⁴, члан 20 прописује да надлежни орган стави ЕИА студију на располагање јавности, да се организује јавна презентација и расправа о Студији и да носилац пројекта учествује у јавној презентацији и расправи. Он такође предвиђа да министар прецизно прописује тачније поступке за јавне консултације, презентације и расправе.

---

⁴ Закон се спроводи преко Правилника о одређивању обима и садржаја ЕИА Студије ("Сл. гласник РС", бр 69/05).

• **Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину** ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004), Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину, који спроводи Директиву ЕУ СЕА односи се на планове, програме и основе у области просторног планирања и коришћења земљишта и поставља одредбе о учешћу јавности.

• **Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја** ("Сл. гласник РС", бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/2010). Закон уређује права на приступ информацијама од јавног значаја којима располажу државни органи. Информација од јавног значаја, у смислу овог закона је информација којом државни орган располаже, настала у раду или у вези са радом државног органа, садржана у документу, а односи се на све оно што јавност има оправдан интерес да зна.

Настоји се да ови инструменти буду хармонизовани са релевантним Директивама ЕУ и они уводе принципе ових директива у национално законодавство. Поред горе наведених закона, следећи акти о учешћу јавности у доношењу одлука, планирању и експропријацији односе се на пресељење и проширење рударских радова у Србији:

• **Закон о потврђивању Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у процесу доношења одлука, и правна заштита у оквиру питања заштите животне средине од 2009.** ("Сл. гласник РС Међународни уговори", № .38/09) (пренесене одредбе Архуске конвенције).

• **Закон о експропријацији** ("Сл. гласник РС" бр. 53/95 и 20/2009), Закон предвиђа да се непокретности могу експроприсати или власништва ограничити, али само тамо где је утврђен јавни интерес на основу закона и на основу накнаде која не може бити нижа од тржишне цене. Он такође предвиђа да се јавни интерес за експропријацију непокретности утврђује законом или одлуком Владе донете у складу са овим законом.

• **Закон о планирању и изградњи** ("Сл. гласник РС, бр. 72/2009), Закон даје одредбе за јавни увид у планску документацију, објављивање одредби у службеном новинама Републике Србије, аутономне покрајине или служби локалне управе, у зависности од врсте документа и презентације планских докумената за јавни увид у дневном и локалном листу и траје 30 дана од дана објављивања. Подношење планског документа за јавни увид надгледа Републичка Агенција за просторно планирање.

Поред тога, нови Систем заштите животне средине садржи члан који дефинише принципе за учешће јавности у стратешким проценама заштите животне средине (СЕА) и процена утицаја на животну средину (ЕИА). Јавно укључивање и учешће је охрабрено путем презентација планова града и просторних планова и програма у случају стратешких процена утицаја и путем јавних обраћања и расправа у случају процене утицаја на животну средину.

Одговорност за спровођење релевантних регионалних, националних и

међународних прописа у области законодавства о заштити животне средине и приступу јавности информацијама сноси Министарство животне средине и просторног планирања, као и Републичка агенција за просторно планирање.

Одредбе које се односе на Пројекат

Одредбе које се односе на пресељење домаћинстава и насеља у Колубари су утврђене Просторним планом за подручје експлоатације лигнита у Колубарском басену ("Службени гласник РС, бр. 122/98 од 30.12.2008.) и Регулационим плановима локалних самоуправа (План генералне регулације за Мали Борак, План генералне регулације за Барошевац, Медошевац и део Шопића). Ови документи, који је усвојила Влада Србије и Скупштине локалних самоуправа, су главни плански документи за развој и они дефинишу политику и модалитете пресељења домаћинстава и насеља.

Према законодавству Републике Србије, посебна одредба је донета за домаћинства која се пресељују, а захтевају додатну социјалну подршку. Познато је да домаћинства нису хомогена у својим демографским, социоекономским, културним, породичним, здравственим и другим карактеристикама као и да посебну подршку могу да захтевају деликатна/угрожена домаћинства, као што су старије особе, самохрани родитељи, сиромашне породице, оне на ивици сиромаштва, као и домаћинства са болесним члановима и инвалидима. У процесу пресељења, ова домаћинства имају организациону, техничку и финансијску подршку РБ Колубаре, локалне општине, као и националне владе.

Постоје формалне процедуре за пружање савета заинтересованим странама током израде просторних планова (нпр. за развој Колубарског угљеног басена), као и за израду општинских планова за пресељење објеката и домаћинстава и појединаца. Постоје и друге мере како би заинтересоване стране укључиле у процес планирања развоја, као што су јавне расправе и референдуми, како би се подигла свест јавности и олакшала јавна расправа, где је то договорено, усвајање планова и управљање договорима.

Главни начин на који су ЕПС и РБ Колубара директно повезани са заинтересованим странама је кроз обезбеђивање тима одговорног за добијање националних и локалних банкарских гаранција за зајмове потребне за финансирање пресељења и измештања, и за преговарање накнаде онима на које пресељење и измештање директно утиче. Постоје добро успостављене процедуре за поступање са жалбама и надокнадама где независни судови могу да суде уколико се добровољни договор не може постићи.

У складу са законодавством Републике Србије, Просторним и Урбанистичким плановима одређена је имовина (земљиште, објекти домаћинстава, инфраструктурни и јавни објекти идр.), која се пресељава због радова на експлоатацији угља у ПД РБ Колубара. Алтернативне локације за расељавање домаћинстава и измештање инфраструктурних и објеката јавног значаја, опште услове пресељавања и питања облика и

начина одређивања накнада дефинисане су у напред поменути планским документима. Локације су заједнички усаглашавали ПД РБ Колубара, ЕПС и надлежни органи општина и грађани обухваћени пресељењима организовани у Месне заједнице.

3.2 Регионални Регулаторни оквир

Укључивање заинтересованих страна у Србији се развија у том смеру како би што више одговарало принципима УНЕСКО Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и приступу правосудју у смислу питања заштите животне средине (Архуска конвенција) од 25. јуна 1998. (Србија приступила и ратификовала 31. јула 2009.). Укључивање се такође развија како би се ускладило са стандардима Европске уније (ЕУ) и пракси у овој области.⁵

Архуска конвенција повезује права заштите животне средине и људска права, идентификује заштиту животне средине као јавно право, успоставља да се одрживи развој може постићи само кроз учешће свих заинтересованих страна, повезује владину одговорност и заштиту животне средине, и фокусира се на интеракције између јавности и државне власти у једном демократском контексту. У значајној мери, Конвенција обезбеђује јавна права и намеће партијама и државним органима обавезе у вези приступа информацијама и учешћа јавности и приступ правди.

ПД РБ Колубара је Решењем бр. 2-01-7300 од 02.11.2010. године именовала Овлашћено лице за поступање по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја.

3.3 Услови за реализацију ЕБРД

У складу са Политиком заштите животне средине и социјалном политиком ЕБРД из 2008. године, јавне консултације и укључивање заинтересованих страна се посматрају као стални процес који треба да се започне у најранијој фази поступка процене утицаја на животну средину, и да буде настављен кроз цео животни циклус пројекта који ЕБРД финансира.

У том циљу ЕБРД је дефинисао услове за реализацију (ПР) у вези укључивања заинтересованих страна са којима се пројекти и клијенти, који добијају финансијску подршку ЕБРД, морају усагласити. Захтеви ЕБРД-а у вези укључивања заинтересованих страна и објављивања информација су наведени у следећим захтевима:

---

⁵ Закон о Потврђивању Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и правној заштити у смислу питања заштите животне средине („Службени Гласник РС Међународни споразуми“, бр. 38/09.

- ПР 1: Процена и управљање заштитом животне средине и социјалним питањима;
- ПР 10: Објављивање података и укључивање заинтересованих страна.

Посебну пажњу ЕПС и ПД РБ Колубара посвећују дефинисању угрожених група, чија је добробит под директним утицајем Пројекта. Посебну пажњу потребно је посветити планирању и управљању сарадњом са овим заинтересованим странама.

Поред политике заштите животне средине и социјалне политике ЕБРД, на овај Пројекат се примењују и следећи стандарди:

- UNECE Конвенција о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и приступу правди у питањима животне средине из 1998. (Архуска конвенција) и
- Директива ЕУ 85/337/ЕЕЦ, допуњена Директивом 97/11/ЕС, о процени утицаја одређених јавних и приватних пројеката на животну средину.

Закони, прописи и процедуре на снази у Републици Србији су генерално у складу са принципима наведеним у политици ЕБРД заштите животне средине и социјалној политици из 2008. године. У том циљу, и као део процеса приступања ЕУ, Србија реформише своје законе, прописе, поступке планирања, и праксе управљања да би се довели у складу са онима на снази у ЕУ. На пример, Влада је усвојила Стратегију за усклађивање са законодавством ЕУ из области заштите животне средине (ЕАС), како би се законодавство Републике Србије из области заштите животне средине ускладило са релевантним законима ЕУ. Овим би се административне структуре и поступци ојачали у циљу обезбеђења стратешког планирања заштите животне средине и координација између релевантних учесника.

4 Саветодавне активности предузете до данас

4.1 Приступ пресељењу и измештању за Пројекат

Преузимајући своје одговорности за пресељења појединаца и домаћинстава и пресељење јавних објеката објектима, ПК РБ Колубара и њихови партнери општинске власти за планирање су усвојили следеће принципе, на основу постојеће законске регулативе и пословне политике:

1. Поштовање грађанских и политичких, економских и социјалних права грађана у току измештања насеља у складу са међународним конвенцијама и националним правним стандардима;
2. Право на боље животне услове од садашњих;
3. Право на живот у насељу са комуналном и социјалном инфраструктуром барем на нивоу постојећих насеља;
4. Право да бирају између облика / начина пресељења (у групама или појединачно - индивидуално);
5. Право на правовремену информацију о условима пресељења;
6. Право на разумне рокове пресељења;
7. Право на потпуну и правовремену информацију о правним и другим правима у процесу пресељења;
8. Јасно дефинисање обавеза које ЕПС, РБ Колубара и општина преузимају, као и обавезе које има домаћинство уз гаранције поштовања и спровођења преузетих обавеза;
9. Пружање симболичког, културног и друштвеног континуитета са садашњим насељем;
10. Подстицање организованог пресељења насеља или делова насеља, организација и уређење нових насеља у складу са наслеђеним, функционалним и друштвеним вредностима претходног насеља; премештање културне баштине, пословних и комуналних објеката, као и објеката јавних служби, комуналне опреме за ново насеље у складу са савременим потребама пресељеног становништва, итд;
11. Подстицање програма економског и социјалног развоја који ће укључити подршку за запошљавање локалног становништва, и
12. Подстицање економске мулти-функционалности подручја, односно

подстицање производних и услужних делатности ради уношења разноликости привредне структуре, побољшања социјалног и културног развоја и одржавања задовољавајућег квалитета животне средине.

(Извор: поступак експропријације и основне информације о пресељењу "Тамнава - Западно поље и Поље" Ц ", Зоран Марковић, дипл.правник, Вреоци, 28.12.2010,)

4.2 **Завршена експропријација и пресељење за Пројекат**

Инвестициони програм за унапређење експлоатације угља на површинском коповима ПД РБ Колубара, који је предложио ЕПС ЕБРД налази се на земљишту које је одређено просторним планом развоја за ПК Поље Ц Урбанистичким пројектом за проширење ПК Поља Д, и отварање новог копа ПК Поље Ц у РБ Колубара из 1998. године (Сл. Града Београда бр.10/98, а за ПК Тамнава Западно поље Урбанистичким плановима из 2000. године (регулациони план за Мали Борак и регулациони план за Скобаљ, Сл. Лист Општине Лајковац бр.06/7-2000 од 7.08.2000. године). То је земљиште које је или у власништву ЕПС или су то парцеле које су у приватном власништву и које су купљена путем споразума или кроз званичне поступке експропријације.

За Површински коп Тамнава Западно поље су исплаћене накнаде за све непокретности потребне за рударске радове до краја 2018. године. За ПК Поље Ц у границама експлоатационог поља за исплату накнаде је преостало 10 парцела (без објеката), иако су са локалним самоуправама постигнути споразуми и за пресељење ових јавних објеката.

У складу са принципима утврђеним Просторним планом колубарског басена из 2008. године и Планом генералне регулације за насеља Барошевац, Зеоке, Медошевац и Бурово (Сл. Гласник РС бр. 58/2008) за грађане који су расељени са простора ПК Тамнава Западно поље у Лајковцу и суседном насељу Јабучије за пресељено становништво из Малог Борка и Скобаља изграђени су нова школа, проширен Дом здравља, започета изградња дечије установе, објекти спортско – рекреационог садржаја, а на локацијама за расељавање изграђена комплетна комунална инфраструктура.

За пресељење домаћинстава из Каленића уређена је локација у другом делу овог насеља, који није угрожен ископавањем угља (пored плацева за стамбене зграде за становнике, нова школа, културни центар и фудбалски терен).

За грађане расељене са ПК Поља Ц у насељеном месту Барошевац изграђена је комплетна инфраструктура на локацији за ресељавање Јелав, у завршној фази је изградња нове школе, а уговорена је изградња инфраструктуре у целом насељу Барошевац, са пројектованим спортско рекреативним садржајем.

Као део процеса просторног планирања у Републици Србији, консултована је јавност и заинтересована јавност приликом развоја планова и процеса имплементације, и њихови ставови су уграђени у финалне планове и планове руководства. Почетне консултације са заинтересованим странама је спровело Министарство животне средине и просторног планирања и то током израде просторних планова у рударском басену Колубара, 2006. и 2008. године.

Процес консултација за програм пресељења је укључио директан контакт са заинтересованим и погођеним становништвом, кроз спровођење анкета и консултативних састанака, као и директних разговора са појединцима.

Према Закону о експропријацији, на располагању је вишестепени процес заштите права кроз подношење жалбе надлежном министарству или судовима. Према процедури за израду урбанистичког плана за премештање и пресељење заинтересованих страна, заинтересоване стране могу да подносе примедбе, предлоге и сугестије општинској Комисији за планове, у чијем раду учествују представници надлежних министарстава.

Након јавних консултација, планови у оквиру горе поменутог пројекта урбаног развоја су усвојени на састанку Градске општине Лазаревац, одржаног 26. марта 1998. године, а одлука је објављена у Службеном гласнику Града Лазареваца, бр. 10/98. Просторни план за подручје експлоатације лигнита у Колубарском басену ("Службени гласник РС", број 122/98 од 30.12.2008.) садржи детаље за премештање и пресељење, неопходних за развој ПК Тамнава Запад. До краја 2010. године је извршена експропријација 1200 хектара земљишта, пресељено је 500 домаћинстава и измештени су јавни објекти (гробље из Малог Борка, школе у Каленићу и Малом Борку, домови културе у Малом Борку и Каленићу и спортски објекти). Слика 2 приказује област у којој је пресељење већ предузето. Тако је, на пример, анкетирање локалног становништва у Малом Борку и Скобаљу (ПК Тамнава Западно поље) обављено у више наврата, а последњи пут 2006. године, а становништва Барошевца (ПК Поље Ц) 2008. године.

Просторни план за подручје експлоатације лигнита у Колубарском басену и Студија о процени утицаја на животну средину (ЕИА) која је урађена за ПК Поље Ц, утврдио је потребу за експропријацијом земљишта и објеката који се користе за следеће сврхе, и то:

- 13,67 ha на којима су изграђене објекти домаћинстава, укључујући и баште;
- 115,50 ha пољопривредног земљишта,
- 17,6 ha шумског земљишта,
- 1,45 ha гробља,
- 17,76 ha пословних објеката и радног простора РБ Колубара,
- Укупна површина износи 154,55 ha.

4.3 Текуће активности пресељења за Пројекат

Пре него што може да почне експлоатација угља на пољу 'Ц' и пре него машине уђу у подручју одлагалишта "Источна Кипа", следећи задатак треба да буде завршен је пресељење сеоског гробља у Барошевцу.

Локацију за пресељење сеоског гробља у Барошевцу на нову локацију од 4 хектара у Петковачи (код Змајевца), прихватили су становници Барошевца на јавним консултацијама током развојне фазе планирања, као и на референдуму одржаном 23. новембра 2008. Године. РБ Колубара је прибавила земљиште за развој новог гробља, и идејни пројекат објеката на гробљу је договорен са властима локалне заједнице Барошевац. Развој главних пројеката је у току, изградња ће почети у току 2011, а измештање постојећег гробља је планирано за 2012.

ЕПС и РБ Колубара не препознају и не очекују спорна питања која се тичу комуникације са заинтересованим странама и њиховог равноправног третмана, а која би могла неповољно да утичу предложена побољшања опреме за експлоатацију угља у РБ Колубара.

ЕПС ће ојачати приступ будућим активностима укључивања заинтересованих страна и то на следећи начин:

- блиском сарадњом са Министарством животне средине и просторног планирања у идентификовању актера који ће можда морати да се преселе, као резултат било ког будућег проширења РБ Колубаре и других површинских копова;
- учествовањем у консултацијама у које су укључена релевантна Министарства;
- одржавање континуитета између ових консултација и процеса детаљног планирања, као и финансирањем активности премештања/пресељења у сарадњи са релевантним општинским органима за планирање и РБ Колубаре;
- тражењем ангажовања са невладиним организацијама и другим заинтересованим и погођеним странама (са посебним освртом на угрожене групе); и
- обезбеђивање да су све релевантне заинтересоване стране идентификоване и мапиране у базу података заинтересованих страна која се редовно ажурира.

4.4 Јавне консултације предузете за Пројекат

Консултације су предузете током припреме две Студије о процени утицаја на животну средину (ЕИА) са надлежним заинтересованим странама и широм јавности. Министарство животне средине и просторног планирања спровело је цео поступак у оквиру ЕИА процеса, тј. одређивања обима и садржаја и давања сагласности на ЕИА, у складу са Правилником о обиму и садржају студије ("Сл. гласник РС", бр. 69/05). Ове одлуке су биле објављене у медијима и заинтересована јавност је имала прилику да се о томе изјасни.

Пристигли одговори укључују:

- Одлуку о одређивању обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину ПК Поље Ц, заведена под бр. 353-02-00382/2008-02 од 21.04.2008.године донета од стране МЖСПП;
- Одлуку о одређивању обиму и садржају студије о процени утицаја на животну средину ПК Тамнава Западно поље, заведена под бр.353-02-625/2008-02 од 04.12.2008. године донета од стране МЖСПП;
- Обавештење у медијима које омогућава јавности да преиспита одлуку и поднесе жалбу на одлуку донесену за ПК Поље Ц;
- Обавештење у медијима да омогући јавности да преиспита одлуку и поднесе примедбу на одлуку донесену за ПК Тамнава Западно поље, објављено у дневном листу Глобус 15-16 новембра 2008.године.

Поступак који се односи на учешће јавности у студији утицаја на животну средину је спроведен од стране Министарства животне средине и просторног планирања. Јавне расправе су одржане у канцеларијама локалне самоуправе у областима у којима се налазе планирани рудници површинског копа, односно у општинама Уб и Лазаревац. У току ових активности, постављена су социјална питања у оквиру ЕИА, посебно она везана за обезбеђивање услова и инфраструктуре за наставак нормалног уобичајеног живота локалног становништва. Поступак надлежног министарства је документован у Прилогу бр. 17 од 31.12.2010. и обухвата следеће за ПК Тамнава Западно поље:

- Објављивање јавног позива за учешће у јавној расправи.
- Записник са јавне расправе у постуку добијања сагласности за предметну Студију, заведен под бр.353-02-1502/2009-2 од 23.09.2009.године од стране МЖСПП.
- Одлука о формирању техничке комисије за оцену Студије, од 03.08.2009.године за предмет под бр.353-02-1502/2009-2, од стране МЖСПП.
- Списак присутних на јавној расправи од 23.09.2009.године.
- Примедбе заинтересоване јавности - Обавештење заведено под бр. 501-93/09-03 од стране Општинске управе УБ, Одељења за инспекцијске послове да је Студија о процени утицаја за ТЗП била изложена сваког радног дана у просторијама Општинске управе Уб од дана објављивања у листу "Маркет" па све до 23.09.2009.године када је заказана јавна расправа и да није било заинтересоване јавности.
- Извештај техничке комисије и предлози за завршетак студије по достављеним примедбама и сугестијама од 25.12.2009.године:

• Мишљење техничке комисије да је потребно извршити дораду Студије, па тако дорађену Студију на поновно одлучивање о сагласности од 15.10.2009.године.

Табеларни приказ утрошених средстава за развој инфраструктуре у вези са ПК Тамнава Западним пољем и ПК Поље Ц је дат у Прилогу бр. 21, заведен под бројем 5-21-3796/1 од 21.2.2011. године.

Исто тако, Прилог бр 8 од 31.12.2010. године обухвата следеће документе за ПК Поље Ц:

- Записник са јавне расправе;
- Списак присутних на јавној расправи од 28.06.2009 године бр. 353-02-00171/2009-02 од стране МЖСПП.
- Обавештење о Излагању студије у општини Уб;
- Одлука о формирању техничке комисије за оцену студије, Решење бр. 353-02-00171/2009-02 од 09.04.2009. године издато од стране МЖСПП.
- Извештај техничке комисије и предлози за отклањање примедби за завршетак студије, заведено по бр. 353-02-00171/2009-02 од 28.06.2009. године од стране МЖСПП.
- Извештај техничке комисије за одобрење, Решење о сагласности бр. 353-02-00171/2009-02 од 28.12.2009.године од стране МЖСПП.

4.4.1 **Интерна комуникација заинтересованих страна у Пројекту**

ЕПС ће обезбедити транспарентну процедуру како за интерне тако и за екстерне комуникације. Интерна комуникација ће се обављати у виду формалних и неформалних састанака са запосленима, објављивањем на огласним таблама, коришћењем интранета и преко кутија за давање сугестија. Запослени ће имати могућност да дају поверљиве примедбе.

5 Корпоративни план ангажовања заинтересованих страна

5.1 Идентификација заинтересованих страна и план за даље консултације

Ангажман заинтересованих страна је препознат као неопходна компонента за оцену, управљање и мониторинг питања животне средине и социјалних питања у вези са инвестиционим програмом ЕПС-а. ЕПС и РБ Колубара сматрју да је ангажовање заинтересованих страна суштински део добре пословне праксе и корпоративне одговорности, као и обезбеђивања позитивног механизма којим би се побољшао квалитет Пројекта. ЕПС и РБ Колубара такође препознају да је ефикасно ангажовање заједнице кључно за успешно управљање ризицима и утицајима Пројекта на заједнице, као и за промовисање добробити заједнице .

У том циљу, заинтересоване стране су идентификоване за припремну и оперативну фазу предложеног Пројекта. То укључује групе које:

- Имају интерес у пројекту и његовим активностима;
- На које утиче пројекат;
- Које могу било како да утичу на пројекат и његове активности .

Заинтересоване стране могу бити појединци и организације на које пројекат може директно или индиректно утицати, било на позитиван или негативан начин, и који би можда желели да изразе своје ставове.

Иако Републичка агенција за просторно планирање има примарну одговорност за идентификацију земљишта и имовине која би требало да буде експроприсана да би се омогућила експлоатација угља и других минералних сировина, ЕПС или његова зависна предузећа (РБ "Колубара") ће предузети додатне консултације поред оних које захтева процес информисања јавности Републичке агенције за просторно планирање и управе локалних самоуправа одговорних за планирање и спровођење поступка оглашавања и укључивања јавности.

Од кључних домаћих заинтересованих страна се очекује да буду идентификовани у документима СЕА и ЕИА који су релевантни за Пројекат. Међутим, као део идентификације заинтересованих страна велика пажња биће усмерена на последице/утицаје на директно погођене заинтересоване стране, као што су домаћинства која ће можда морати да буду пресељена и остале заинтересоване стране на које пројекат индиректно утиче, укључујући и невладине организације.

Преглед кључних заинтересованих страна које су идентификоване за Пројекат дат је у табели А. ЕПС и РБ Колубара ће се ангажовати и

обезбедити информације о пројекту доступне овим заинтересованим странама. Методе комуникације ће укључити и сајт ЕПС.

Табела А - Интересне групе, карактеристике и начини комуникације Пројекта

р	Интересна група	Интерес у пројекту	Коментари	Начин комуникације
1.	Локално становништво			
	Локални становници и земљопоседници из Каленића и Малог Борка, као и становници лоцирани поред пута Аранђеловац-Вреоци	Заинтересоване стране са посебним интересом у Пројекту, а које су под директним утицајем	Постоји потенцијал за нарастање нереалних очекивања у погледу висине одштете која се може тражити, и могуће је да многе интересне групе не знају своја права у вези обештећења, односно како поднети жалбу, како остварити поштено поравнање и добити додатну помоћ која би могла бити на располагању угроженијим појединцима или домаћинствима	Средствима за екстерну комуникацију која обухватају: web сајт ЕПС и ПД РБ Колубара, часопис Колубара и KWh, кроз јавна саопштења, састанке са органима власти, институцијама и другима заинтересованим странама, Годишњи извештаји ЕПС и ПД РБ Колубара о заштити животне средине, објављеним циљевима заштите животне средине на нивоу ЕПС и преко екстерних упита и жалби из области квалитета производа и услуга, заштите животне средине здравља и безбедности на раду
1b	Локално становништво и земљопоседници, укључујући подручја општине Лајковца - Скобањ и Јабучја (после 2020 године) и општине Лазаревац - Барошевца	Захтевано пресељење због предложеног плана	На локалне актере може негативно утицати повећање емисије буке и смањење квалитета ваздуха. Позитивни утицаји могу да настану због додатних могућности за запошљавање.	Средствима за екстерну комуникацију која обухватају: web сајт ЕПС и ПД РБ Колубара, часопис Колубара и KWh, кроз јавна саопштења, састанке са органима власти, институцијама и другима заинтересованим странама, Годишњи извештаји ЕПС и ПД РБ Колубара о заштити животне средине, објављеним циљевима заштите животне средине на нивоу ЕПС и преко екстерних упита и жалби из области квалитета производа и услуга, заштите животне средине здравља и безбедности на раду

р	Интересна група	Интерес у пројекту	Коментари	Начин комуникације
1с	Јавност - једно или више физичких или правних лица, њихова удружења, организације или групе. Заинтересована јавност - обухвата јавност на коју ће пројекат да утиче или је вероватно да ће да утиче	Заинтересована страна која има интерес и утицај у/на Пројекту	Ова заинтересована страна може претрпети утицаје промена шире економије региона услед промена транспортних праваца	Средствима за екстерну комуникацију која обухватају: web сајт ЕПС и ПД РБ Колубара, часопис Колубара и KWh, кроз јавна саопштења, састанке са органима власти, институцијама и другима заинтересованим странама, Годишњи извештаји ЕПС и ПД РБ Колубара о заштити животне средине, објављеним циљевима заштите животне средине на нивоу ЕПС и преко екстерних упита и жалби из области квалитета производа и услуга, заштите животне средине, здравља и безбедности на раду. Комуникација се остварује и путем огласа: у средствима јавног информисања, обавештења на огласној табли, записима о упиту/жалби заинтересованих страна ФК. 5.5.3.0.1.
2	Специфични локални актери			
2а	Локална предузећа	Заинтересована страна са посебним интересом у Пројекту која сноси директне позитивне последице	Идентификована кључна појединачна предузећа и пословне организације/агенције која директно носе последице пројектног плана и/или која имају директног интереса у пројекту, учествовање у тендерима за добијање посла.	Комуникација се остварује писменим путем, електронским путем и телефоном са заинтересованим странама према упутству за обављање комуникације УК.5.5.3.1. и у складу са Законом о јавним набавкама ("Сл.гласник РС", бр. 116/08).
2а-1	ЈП Топлификација, Лазаревац Карађорђева 32 11550 Лазаревац Тел. 011/8117-130 toplifikacija@toplifikacija.net	Заинтересована страна са посебним интересом у Пројекту	Производња квалитетног угља ће утицати на ефикаснију производњу топлотне енергије и смањење негативног утицаја на животну средину	

р	Интересна група	Интерес у пројекту	Коментари	Начин комуникације
2а-2	Јавно комунално предузеће Лазаревац, Николе Вујачића 28, тел. 8123-402, www.jpkr-lazarevac.rs	Заинтересована страна која има интерес у Пројекту	Отварањем Поља Ц остварује се могућност нових послова на сакупљању, транспорту и еколошки безбедном збрињавању комуналног отпада	У складу са Законом о јавним набавкама ("Сл.гласник РС", бр. 116/08), Обезбеђење Уговора на годишњем нивоу.
2а-3	Дом здравља „Др. Ђорђе Ковачевић“ Лазаревац Улица Др Ђорђе Ковачевић број 27, тел. 8123-141, www.dz-lazarevac.com	Заинтересована страна која има интерес у Пројекту	Отварањем Поља Ц повећава се број запослених нових радника, нови послови везани за лекарска уверења и систематске прегледе радника	У складу са Законом о јавним набавкама ("Сл.гласник РС", бр. 116/08), Обезбеђење Уговора на годишњем нивоу.
2а-4	Саобраћајно предузеће Ластра Ул.Владике Николаја Велимировића 12 , Тел. +381 11 8123297 E office@lastra.co.rs	Заинтересована страна која има интерес у Пројекту	Измештање саобраћајних комуникација. Прекид комуникације на путу Аранђеловац – Барошевац ће узроковати другачији распоред превоза како радно способног становништва тако и школске деце. Могућност новог посла.	У складу са Законом о јавним набавкама ("Сл.гласник РС", бр. 116/08), могућност обезбеђење Уговора на годишњем нивоу за превоз запослених.
2а-5	МУП Лазаревац Ул. Б.Радичевића 3 Тел. (011) 8122-123, Е контакт - нема	Заинтересована страна која има интерес у Пројекту	Повећано ангажовање сопствених капацитета у случају протеста локалног становништва или фокус група.	Комуникација у случају ванредних ситуација или акцидента према процедури за реаговање у ванредним ситуацијама ПЕ. 4.4.7.
2а-6	ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ЛАЗАРЕВАЦ Ул. Јанка Стајчића бр.2, Тел. 011-8123-478, www.elektrosrbija.rs	Заинтересована страна која има интерес у Пројекту	Измештање електричних водова	У складу са Законом о јавним набавкама ("Сл.гласник РС", бр. 116/08), могућност обезбеђење Уговора на годишњем нивоу за превоз запослених.

р	Интересна група	Интерес у пројекту	Коментари	Начин комуникације
2а-7	НГО - ЕД за заштиту животне средине и приватне својине Барошевац 11565 Барошевац, Аранђеловачки пут 4 ТЕЛ. (011) 8158-658 и моб. 063 / 888-66-93, Е адреса: udruzenjebarosevac@gmail.com	Заинтересована страна која има интерес у Пројекту	Успостављена је комуникација са овим ЕД при чему су јасно дефинисани њихови захтеви за доследним поштовањем начела животне средине усвојених у Плану генералне регулације за насељена места Барошевац, Зеоке, Бурово и Медошевац	Комуникација се остварује личним контактом, писменим путем, електронским путем и телефоном са заинтересованим странама према упутству за интерну и екстерну комуникације УК.5.5.3.1.
2а-8	НГО - УГ „Наше огњиште“ Лазаревац 11550 Лазаревац, тел. 064 / 248-11-20 Е- nedjok@absolutok.net	Заинтересована страна која има интерес у Пројекту	Реализације вишегодишњег пројекта „Развој еколошке свести код деце из основних школа са територије региона (општине Лазаревац, Лајковац и Уб) Удружење је отворило и сајт на српском и енглеском језику www.skolskoselo.rs	Комуникација се остварује личним контактом, писменим путем, електронским путем и телефоном са заинтересованим странама према упутству за интерну и екстерну комуникације УК.5.5.3.1.
2а-9	НГО - ЕД „ЗАПИС“ Стрмово Тел. 064 / 865-77-83, Радоје Чавић, 11565 Стрмово	Заинтересована страна која има интерес у Пројекту	Село Стрмово се налази нај северо-западној граици ПК Поље Ц. Чланови ЕД брину о ЗОО врту са око 100 животиња, поседују потребне дозволе и сарађују са школама у окружењу.	Комуникација се остварује личним контактом, писменим путем, електронским путем и телефоном са заинтересованим странама према упутству за интерну и екстерну комуникације УК.5.5.3.1.
2а-10	НГО - ЕД „Медошевац“ из Медошевца Тел.: 063 / 80-64-000 Е: zeljkoterzic4@gmail.com	Заинтересована страна која има интерес у Пројекту	Транспортни путеви угља са ПК Поље Ц воде се у непосредној близини насеља у коме је ово ЕД активно.	Комуникација се остварује личним контактом, писменим путем, електронским путем и телефоном са заинтересованим странама према упутству за интерну и екстерну комуникације УК.5.5.3.1.
2а-11	НГО - ЕД „ЗАВОД“ из Медошевца Тел. 064 / 377-21-61 Марковић Добривоје: Медошевац (код Лазаревца) 11560 Вреоци	Заинтересована страна која има интерес у Пројекту	ЕД је у протеклих 2 године вршило константан притисак преко инспекцијских служби МЖСПП на рад Поља Д. Успостављена добра сарадња.	Комуникација се остварује личним контактом, писменим путем, електронским путем и телефоном са заинтересованим странама према упутству за интерну и екстерну комуникације УК.5.5.3.1.

р	Интересна група	Интерес у пројекту	Коментари	Начин комуникације
2а-12	НГО - ЕД „БАРОШЕВАЦ“ из Барошевца Тел. 063 / 8605-034 Е маил ekobar@absolutok.net	Заинтересована страна која има интерес у Пројекту	Најстарије ЕД у овом крају, 2006. учествовало у изради ЛЕАП ГО Лазаревац.	Комуникација се остварује личним контактом, писменим путем, електронским путем и телефоном са заинтересованим странама према упутству за интерну и екстерну комуникације УК.5.5.3.1.
2а-13	Ватрогасна јединица Лазаревац	Заинтересована страна која има интерес у Пројекту	Могућност повећаног ангажовања својих капацитета.	Комуникација у случају ванредних ситуација или акцидента према процедури за реаговање у ванредним ситуацијама ПЕ. 4.4.7.
2b	Градска хитна служба Лазаревац, Лајковац, УБ	Заинтересована страна која има интерес у Пројекту		Комуникација у случају ванредних ситуација или акцидента према процедури за реаговање у ванредним ситуацијама ПЕ. 4.4.7.
2c	Основне школе у Каленићу и Малом Борку	Заинтересована страна која има интерес у пројекту	РБ Колубара као друштвено одговорна компанија је изградила и опремила објекте основних школа у Каленићу и Малом Борку. Урађена комплетна инфраструктура.	Комуникација се остварује директним контактом, писменим путем, електронским путем и телефоном са заинтересованим странама према упутству за обављање комуникације УК.5.5.3.1.
2d	Спортска друштва и грађани која користе објекте (тј. спортске објекте) у Каленићу и Малом Борку	Заинтересована страна која има интерес у пројекту	РБ Колубара као друштвено одговорна компанија је изградила спортске објекте у Каленићу и Малом Борку и учествује у текућем одржавању истих.	Комуникација се остварује директним контактом, писменим путем, електронским путем и телефоном са заинтересованим странама према упутству за обављање екстерне и интерне комуникације комуникације УК.5.5.3.1.
2e	Верске заједнице	Заинтересована страна која има интерес у пројекту	РБ "Колубара" као друштвено одговорна компанија донира значајна финансијска средства за верске објекте у зони утицаја Пројекта.	Комуникација се остварује директним контактом, писменим путем, електронским путем и телефоном са заинтересованим странама према упутству за обављање комуникације УК.5.5.3.1.

р	Интересна група	Интерес у пројекту	Коментари	Начин комуникације
2f	Разна удружења грађана и НГО (особе са инвалидитетом, социјално угрожено становништво)	Заинтересована страна која има интерес у пројекту	РБ "Колубара" као друштвено одговорна компанија донира значајна финансијска средства за разна удружења и НГО сектор. Средства о донацијама одобрава Скупштина РБ "Колубара"	Комуникација се остварује директним контактом, писменим путем, електронским путем и телефоном са заинтересованим странама према упутству за обављање екстерне и интерне комуникације УК.5.5.3.1.
3	Владине агенције - заинтересовани органи и организације			
3а	Министарство за инфраструктуру Улица Немањина 11, 11000 Београд http://www.mi.gov.rs	Заинтересована страна која има посебан интерес за развој и спровођење пројекта, и која је способна да утиче или делује на пројекат.	Овај орган је одговоран за давање услова за измештање постојећих инфраструктурних објеката у зони утицаја Пројекта.	По упутству за обављање екстерне и интерне комуникације УК.5.5.3.1.
3б	Министарство рударства и енергетике Улица Краља Милана 36, 11000 Београд http://www.mem.gov.rs/	Заинтересована страна са великим интересом и утицајем на пројекат. Даје дозволу за извођење рударских радова и врши контролу над рударским радовима.	Овај орган је одговоран за истраживачке радове, планирања и развоја енергетског сектора на нивоу Републике Србије.	По упутству за обављање екстерне и интерне комуникације УК.5.5.3.1.
3с	Министарство животне средине и просторног планирања Улица Омладинских бригада 1, 11070 Нови Београд http://www.ekoplan.gov.rs	Заинтересована страна са посебним интересом за развој и извођење пројекта.	Овај орган је одговоран за спровођење законске регулативе везане за заштиту животне средине, спровођење процедуре у поступку давања сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину. Врши контролу и надзор над пројектима.	По упутству за обављање екстерне и интерне комуникације УК.5.5.3.1.

р	Интересна група	Интерес у пројекту	Коментари	Начин комуникације
3d	Министарство унутрашњих послова (Управа за заштиту и спасавање)	Заинтересована страна са посебним интересом за развој и извођење пројекта.	Овај орган је одговоран за издавање услова за израду инвестиционо техничке документације из области заштите од пожара. Давање сагласности и употребне дозволе. Врши контролу изведеног стања по питању заштите од пожара.	По упутству за обављање екстерне и интерне комуникације УК.5.5.3.1.
3d	Републичка агенција за просторно планирање Улица Краља Милутина бр.10а, 11000 Београд http://www.rapp.gov.rs	Заинтересована страна са посебним интересом за развој и извођење пројекта	Овај орган је одговоран за просторно и урбанистичко планирање	По упутству за обављање екстерне и интерне комуникације УК.5.5.3.1.
3е	Републички завод за заштиту споменика културе Републике Србије Улица Ул. Радослава Грујића бр. 11, 11000 Београд http://www.heritage.gov.rs	Заинтересована страна са посебним интересом за развој и извођење пројекта	Овај орган је одговоран за издавање услова за израду планске и пројектне документације, као и давања сагласности на исту. Одговоран је за очување споменика културе и културног наслеђа.	По упутству за обављање екстерне и интерне комуникације УК.5.5.3.1.
	Завод за заштиту природе Републике Србије Др. Ивана Рибара 91, 11000 Београд http://www.zzps.rs	Заинтересована страна а посебним интересом за развој и извођење пројекта	Овај орган је одговоран за издавање услова за израду планске и пројектне документације, као и давања сагласности на исту. Одговоран је за заштиту флоре и фауне у зони утицаја Пројекта.	По упутству за обављање екстерне и интерне комуникације УК.5.5.3.1.
3f	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде и други релевантни органи Улица Немањина 22-26, 11000 Београд http://www.minpolj.gov.rs	Заинтересована страна са посебним интересом за развој и извођење пројекта	Овај орган је одговоран за издавање услова за израду планске и пројектне документације, као и давања сагласности на исту. Врши контролу и надзор над спровођењем законске регулативе из делокруга свога рада. (земљиште, шуме, воде)	По упутству за обављање екстерне и интерне комуникације УК.5.5.3.1.

р	Интересна група	Интерес у пројекту	Коментари	Начин комуникације
3g	Национална агенција за регионални развој Улица, Трг Николе Пашића, 11000 Београд http://www.narr.gov.rs	Заинтересована страна са посебним интересом за развој и извођење пројекта	Овај орган је одговоран за надзор рада енергетског сектора на територијалном нивоу.	По упутству за обављање екстерне и интерне комуникације УК.5.5.3.1.
3i	Орштине Лазаревац, Улица Карађорђева 42, 11550 Лазаревац http://www.lazarevac.rs Општина Лајковац Ул. Омладински трг 1, 14224 Лајковац Тел. (014) 71-108 Е адреса: info@lajkovac.org.rs Општина Уб Улица Трећег Октобра 4, 14210 Уб http://www.opstinaub.org.rs/	Заинтересована страна која има директан интерес на Пројекат, и која је способна да утиче или делује на пројекат.	Ови органи су одговорни за спровођење процедура везаних за Планску документацију и обезбеђивање локалних инфраструктурних објеката који су релевантни за пресељење становништва захваћеног рударским радовима.	По упутству за обављање екстерне и интерне комуникације УК.5.5.3.1.
4	Интерно заинтересоване стране			
4a	Особље ЕПС Царице Милице 2, 11000 Београд http://www.eps.rs/	Заинтересована страна која има интерес за Пројекат, која је способна да утиче на Пројекат или је могуће да трпи утицаје Пројекта		ЕПС ће обезбедити транспарентну процедуру како за интерне тако и за екстерне комуникације. Средства интерне комуникације су у виду формалних и неформалних састанака са радницима, огласне табле и вебсајт ЕПС-а.

p	Интересна група	Интерес у пројекту	Коментари	Начин комуникације
b	Особље РБ Колубара Улица Светог Саве 1, 11550 Лазаревац http://www.rbkolubara.rs/	Заинтересована страна која има интерес за Пројекат, која је способна да утиче на Пројекат или је могуће да трпи утицаје Пројекта		Средства интерне комуникације су у виду формалних и неформалних састанака са радницима, огласне табле и вебсајт ПД РБ Колубара и интранет. Успостављен је поступак за: Интерну комуникацију између различитих нивоа и функција унутар Организације за управљање ЗЖС, пријем и обраду саопштења која стижу од екстерних заинтересованих страна и одговора на та саопштења, комуникацију из области ЗЖС, документовање свих одлука.
5	Остали			

p	Интересна група	Интерес у пројекту	Коментари	Начин комуникације
5a	<ul style="list-style-type: none"> • Синдикална организација „Колубара“, Улица Карађорђева бр.25 Лазаревац, контакт телефон:8121 080 • Раднички синдикат „Прерада“, Ул.Николе Вујачића бр.36 Лазаревац и Ул. Дише Ђурђевића бб Вреоци, контакт тел.:8120 456; контакт особе Милан Ралић 064 8361 590 и Златко Петровић 064 8361591 • Синдикат „Независност“ РБ Колубара д.о.о. ; Ул.Колубарски трг бр. 8 8123 901; контакт особа Милан Радовановић 062 8862140 • Независни синдикат „Колубара“, Ул Дише Ђурђевића бр. 26 Вреоци; контакт тел.:8145 476; контакт особа: Зоран Вуковић 064 8361 410 • Синдикат радника ЕПС 	Заинтересована страна која има интерес за Пројекат		Комуникација се остварује директним контактом, писменим путем, електронским путем и телефоном са заинтересованим странама према упутству за обављање екстерне и интерне комуникације УК.5.5.3.1.

р	Интересна група	Интерес у пројекту	Коментари	Начин комуникације
56	Удружење ловаца	Заинтересована страна која има интерес за Пројекат		Комуникација се остварује директним контактом, писменим путем, електронским путем и телефоном са заинтересованим странама према упутству за обављање екстерне и интерне комуникације УК.5.5.3.1.

5.2 Принципи ангажовања и објављивања

Кључни принципи ефикасног ангажовања које ће ЕПС следити при ангажовању обухватају:

- Пружање битних информација у формату и језику који је лако разумљив и прилагођен потребама циљне интересне групе(а). Информације ће бити обезбеђене на српском језику, мада ће кратак резиме пројекта и План укључивања заинтересованих страна бити доступни и на енглеском језику;
- Пружање информација пре консултација и доношења одлука. Основни начин да се то изведе биће ажурирање информација на веб сајтовима ЕПС и РБ Колубаре
- Избор начина и локација код пружања информација треба да исте учини лако доступним и културолошки прикладним за заинтересоване стране. Огласне табле на кључној локацији у локалним селима и градовима ће се редовно ажурирати;
- Поштовање локалних традиција, језика, рокова и процедура доношења одлука;
- Инклузивност у заступљености мишљења у смислу старосних група, полова и контакт са групама угрожених односно мањинским групама;
- Поступци који не укључују застрашивање, принуду или подстрекивања;
- Обезбеђивање двосмерног дијалога који обема странама даје прилику да размене мишљења и информације, прилику да саслушају и да њихови проблеми буду саслушани и стављени на разматрање. Ово ће се постићи кроз јавне догађаје, састанке експертских група и преко механизма жалбе карактеристичног за пројекат;
- Јасне механизме за реаговање на проблеме људи, сугестије и жалбе. То је детаљније дато у поглављу 5.8;
- Укључивање, где је то потребно и изводљиво, повратне информације упућене од заинтересоване стране ка процесу израде пројекта или програма и повратно извештавање заинтересованих страна;
- Објављивање информација о реализацији пројекта на предложеном сајту ЕПС, укључујући и линк за образац жалбе, који је карактеристичан за пројекат
- Објављивање у форми брошуре и дистрибуција општег обавештења о инвестиционом програму, укључујући и општа питања и фазе реализације, као и жалбени механизам идентификованих заинтересованих страна;
- Изношење свих информација о Пројекту у брошури и на сајту на српском језику.

5.3 Објављивање информација

Изношење релевантних информације о пројекту помаже заинтересованим странама да схвате друштвене ризике и ризике животне средине у вези са пројектом, као и утицаје и могућности. У том циљу, ЕПС ће упознати локалне друштвене заједнице са планом и информацијама о активностима које ће се организовати, заједно са механизмима за њихову повратну информацију, а све са циљем подизања свести о томе шта пројекат укључује. Исто тако, компанија ће ставити на располагање јавности жалбени поступак, а у циљу прикупљања повратних информација негативних коментара како би деловала у смислу исправљања узрока који могу довести до таквих неодобравања.

Да би се обезбедила транспарентност и доступност информација у вези са Колубариним рударским пројектом у току његове припреме, израде и оперативне фазе, ЕПС ће (посредством РБ Колубара) спровести следеће активности:

- **Не-технички резиме (НТР):** Припрема на једној страници информационог летка (на српском). Овај ће бити раздвојен на подручју предложеног рударског пројекта, нарочито у канцеларијама локалне самоуправе. Летак ће обухватити најважније информације у вези са пројектом, а садржаће и адресу ЕПС-овог вебсајта, контакт телефоне и е-мејл адресу.
- Вебсајт информације: ЕПС ће објавити релевантне информације о пројекту на свом сајту (<http://www.eps.rs>) и на сајту РБ Колубаре. Информације ће бити доступне на српском језику. У случају било које релевантне измене у пројекту, ЕПС ће јавно објавити такву измену, као и њен утицај.
- Копије ове документације ће такође бити доступне јавности у штампаној форми, на захтев. Исто тако, СЕП и жалбени механизам заинтересованих страна ће бити доступни јавности путем сајта, а на захтев и у штампаном облику.

5.4 Кључни показатељи ефикасности

Погодан скуп кључних показатеља ефикасности (КПЕ) ће бити коришћен од стране ЕПС-а за праћење ангажовања интересних група. За потребе Колубара пројекта, овај скуп показатеља сачинио је РБ Колубара (уз подршку ЕПС), и он је представљен у табели Б.

Табела Б: Кључни показатељи ефикасности Пројекта

Активност	Жељени исходи	Кључни показатељи ефикасности
1. Обезбедити додатне информације	Друштвене заједнице у зони утицаја имају равномерну расподелу информација о пројекту	Разлика у броју људи који су упознати са пројектом у односу на број пре обезбеђења ових додатних информација

2. Ангажовати заинтересоване стране током целог пројектног циклуса	Стална двосмерна комуникација са широким пресеком заинтересованих страна у пројекту, укључујући и запослене, локалне заједнице, НВОе (невладине организације), локално базиране организације и Владине агенције.	а) Разноликост и број активности које се користе да се укључе све заинтересоване стране б) Број различитих интересних група које су учествовале у активностима укључења
3. Поступање са жалбама	Имплементација механизма жалбе за решавање важних питања и да се ефикасно избегавају или минимизирају конфликти између заинтересованих страна и пројекта.	Број жалби у односу на број нерешених жалби
4. Извештај о активностима ангажовања	Јавно доступна евиденција свих активности ангажовања	Број извештаја у односу на укупан број реализованих активности укључивања

5.5 Одговорност и стање активности

Табела Ц даје податке о активностима које треба предузети у вези са пројектом, а које се тичу ангажовања интересних група. У табели су утврђене одговорности, програм и статус спровођења ових активности, што је урађено као пример за Пројекта.

За реализацију активности из Табеле Ц, ЕПС и РБ Колубара ће до 1.4.2011. формирати Стручни тим за активности укључивања заинтересованих страна (у даљем тексту: Тим СЕП).

Табела Ц Активност ангажовања заинтересованих страна Пројекта, стање на дан 28.2.2011.

Детаљне активности	Одговорност	Распоред	Буџет	Статус
Кључна активност ангажовања 1. Обезбедити информације о пројекту				
а. Идентификовати заинтересоване стране којим недостају информације од значаја за пројекат	Оперативни менаџер Пројекта и СЕП Тим	До 15.2.2011	*	Завршена иницијална идентификација
б. Комуникација са заинтересованим странама којима је потребна информација на културно прикладан начин и на одговарајућим нивоима писмености	Оперативни менаџер Пројекта и СЕП Тим	Почев од 15.3.2011. до 1.5.2011	*	Није започето
ц. Оцените кључне	Оперативни	1.5.2011.	*	Није започето

Детаљне активности	Одговорност	Распоред	Буџет	Статус
показатеље учинка	менаџер пројекта			
Кључна активност ангажовања 2. Ангажовати заинтересоване стране током целог пројектног циклуса				
а. Наставати идентификацију, постављање приоритета, карактеризацију и мапирање заинтересованих страна	Руководилац СЕП тима	Периодично	*	У току
б. Развити и обезбедити алате за континуирано ангажовање кроз све фазе пројекта	Руководилац СЕП тима	Почев од 15.3.2011 до 31.12.2011	*	Није започето
ц. Бележити активности ангажовања	Руководилац СЕП тима	Тромесечно	*	У припреми
д. Периодично праћење интервјуа и састанака са заинтересованим странама	Руководилац СЕП тима и менаџер пројекта	Током реализације пројекта	*	У току
е: Јавни састанци уз издавање саопштења са новим информацијама	Менаџер пројекта и руководиоц ПР Сектора ЕПС	Периодично	*	У току
ф: Сталан рад канцеларије за јавно информисање	Руководиоци ПР Сектора ЕПС и ПД РБ Колубара	Континуално	*	У току
г: Обавештавање о напредовању пројекта преко локалних, регионалних и државних медија	Руководиоц ПР Сектора ЕПС,	Периодично	*	У току
h. Процена кључних показатеља учинка	Руководилац ЕПС Тима за надзор пројекта	Једном годишње током трајања пројекта, почев од 31.1.2011	*	Није започето
Кључна активност ангажовања 3. Поступање са жалбама				
а. Објављивање структуре механизма тужбе заинтересованим странама	Руководиоц Правне службе РБ Колубаре	15.3.2011. и на даље	*	Није започето
б. Потврда пријема жалбе/сугестије у року од 7 дана	Руководиоц Правне службе РБ Колубара	15.3.2011. и на даље	*	Није започето
в. Идентификовати корективне мере и	Руководиоц Правне службе	15 дана од дана пријема жалбе.	*	Није започето

Детаљне активности	Одговорност	Распоред	Буџет	Статус
одговорност за спровођење	РБ Колубаре			
г. Информисати подносиоца жалбе о прописаним корективним мерама	Руководиоц Правне службе РБ Колубаре	У року од 15 дана од датума пријема жалбе	*	Није започето
д. Извештај о резултатима и вредновање	Руководиоц ЕПС Тима за надзор пројекта	Тромесечно	*	Није започето
Кључна активност ангажовања 4. Извештај о активностима ангажовања				
а. Развити систем за документацију, обраду, презентацију и извештавање о свим консултацијама, изводу из казнене евиденције, и позитивни контакти са заједницама	Руководиоц Тима СЕП	1.6.2011.	*	У припреми
б. Имплементирање система	Руководиоц Тима СЕП	1.6.2011. и на даље	*	Није започето
в. Извештај о резултатима и процени	Руководиоц Тима СЕП	1.9.2011. и на сваких 6 месеци	*	Није започето

* - Потребна финансијска средства за реализацију активности из Табеле Ц ЕПС ће до одборења кредита настојати да обезбеди из сопствених средстава.

5.6 Разматрање примедби и жалби заинтересованих страна

Формализован механизам за улагање жалбе је важан алат за праћење и брзо решавање потенцијалних конфликта са актерима чији су интереси евентуално угрожени. У складу са захтевима најбоље праксе у ангажмању актера, механизам жалбе за екстерне актере треба да садржи:

- Јасно дефинисана и једноставна процедура за подношење интересним групама;
- Вођење евиденције о свим приговорима, надлежностима и сугестијама;
- Процедура за разматрање и поступање са жалбама; и
- Процедура за одговор на жалбе.

На почетку пројекта, појединци могу да приступе Министарству животне средине за упућивање жалбе, или, чим се ЕПС (или његова подружница, као што је РБ Колубара) и општинске власти за планирање ангажују, заинтересоване стране могу да им упуте жалбу, са правом на жалбу локалном суду.

Информације о процедурама које треба следити ради упућивања жалбе су наведене у даљем тексту и биће истакнуте на огласним таблама, и на сајтовима ЕПС-а и релевантним зависних предузећа, као и на сајтовима надлежних локалних и државних власти.

Жалбени Образац дат је у Додатку А.

У оквиру ЕПС-а (или његових зависних предузећа) одговорност за поступање са жалбама заједнице ће бити додељена одређеном одељењу одговорном за односе са заједницом. Свака жалба било од појединаца или заједнице ће се узети у разматрање, а одговор на сваку посебну жалбу ће бити директно достављен страни која је исту упутила. Утврђена је формална процедура је за бележење кључних података за сваку заинтересовану страну и улазна комуникација (тј. општа питања, жалбе, итд). Евиденција о активностима предузетим као резултат комуникација ће такође бити документована и ажурирана редовно као део процеса укључивања заинтересованих страна.

ЕПС (уз помоћ релевантних зависних предузећа) ће преиспитати постојеће механизме жалбе који се наводе у Закону о експропријацији и даље развијати механизме жалбе како би се обезбедио одговор на примедбе, жалбе нарочито од стране оштећених заинтересованих страна и заједница. Тамо где је неопходна обука за запослене који су укључени у управљање механизмом жалби ЕПС ће се постарати да је то регулисано одговарајућом одредбом.

Конкретно, ЕПС ће обезбедити да се следеће мере буду припремљене:

- Успоставити телефонску везу за ванредне ситуације;
- Именовати службенике за контакт са заједницом који ће примати усмене жалбе и попуњавати обрасце у име чланова заједнице и тумачити им исте како би били уверени да је жалба прецизно представљена;
- неформалн форум на за решавање жалби, као што је редовно присуство у локалним заједницама за решавање проблема кроз редовни дијалог, и
- визуелни прикази механизма, као што су графикони протока.

Што се тиче Колубарског рударског пројекта, информације о процедурама које треба следити у циљу подношења жалбе се налазе испод и на огласним таблама, сајтовима ЕПС-а и РБ "Колубара", и сајтовима надлежних локалних и државних власти.

Локације за подношење жалбе или давање повратних информација су:

ПД РБ Колубара

Светог Саве 1, 11550 Лазаревац

tel: +381-11-8120-248

fax:+381-11-8123-917

e-mail: projekat@rbkolubara.rs

www.rbkolubara.rs

Пројект Менаџер Колубаре (ПМ) је одговоран за развој пројекта, као и за ангажовање одговарајуће заинтересоване стране и пресељење. ПМ ће се бавити свим питањима и проблемима у вези имплементације пројекта, укључујући и консултације са странама пројекта и заинтересованим странама.

За управљање жалбеним поступком и одговоре на примедбе одговоран је:

ПД РБ Колубара

Светог Саве 1, 11550 Лазаревац

Помоћник директора за правне послове

tel: +381-11-8120-248

fax:+381-11-8123-917

e-mail: projekat@rbkolubara.rs

www.rbkolubara.rs

Што се тиче комуникације, води се Регистар комуникација, а сви писани и други облици комуникације ће бити регистровани у року од седам (7) дана.

РБ Колубара ће учинити све разумне напоре за решавање жалбе након њеног потврђеног пријема. Ако РБ Колубара није у стању да одговори на искрсле проблеме тренутном корективном акцијом, прописаће се дугорочна корективна акција(е). Подносилац жалбе ће бити обавештен о предложеним корективним мерама /мери и последичним активностима у року од 30 дана од дана потврђеног пријема жалбе.

Ако РБ Колубара није у стању да реши одређени проблем који је пријављен, или ако се акција не захтева, компанија ће пружити детаљно објашњење / образложење о томе зашто се на то питање није одговорило. Одговор ће такође садржати објашњење о томе како особа / организација која је уложила жалбу може да настави жалбени поступак у случају да исход није задовољавајући.

Ако тужена страна није задовољна решењима која је компанија спровела у реаговању на примедбу или жалбу, подносилац жалбе може да тражи други правни лек у складу са српским законом.

6 Извештавање и мониторинг

Исходи процеса ангажмана заинтересоване стране ће бити документовани од стране ЕПС-а или његове релевантне ћерке-компаније. Ово ће укључити следеће информације:

- Детаље јавних консултативних састанака;
- Детаљи информација стављених на располагање заинтересованим странама и механизми у вези са тим;
- Основне информације о учесницима (нпр. ако су становници или представници невладиних организација, итд);
- Питања и проблеми покренути током консултативних састанака;
- Списак броја и врсте жалби поднесених у периоду извештавања и број решених одн. нерешених жалби;
- Информације о томе како су питања која су била покренута у току састанака узета у обзир од стране ЕПС-а или његових ћерки-компанија;
- Сваких шест месеци пројекат *SEP* ће бити прегледан како би се утврдило да ли адекватно функционише, као и да би се обезбедило да именоване интересне групе и методи комуникације буду и даље одговарајући;

Биће припремљен извештај који ће садржати резиме спроведених корективних мера предузетих за решавање жалби.

Кључна питања која треба размотрити приликом шестомесечне анализе *SEP*-а су:

- Да ли је тренутни процес ангажовања и даље „смишлен“ и културолошки прикладан", нарочито у погледу језика који се користе и метода комуникације?;
- Да ли постоје неке нове активности ангажмана које ће се предузети, укључујући и процесе учествовања, заједничко доношење одлука, одн. партнерства са локалним заједницама, невладиним организацијама, или другим учесницима пројекта.
- Да ли су узете у обзир угрожене особе / групе? Да ли се изашло у сусрет њиховим интересима/потребама?
- Да ли су потребне различите форме састанака са заинтересованим странама, на пример, мала фокус група за жене, посебна дискусија за старије људе?
- Да ли је присуство на јавним скуповима адекватно, ако не - да ли су локални становници свесни процеса?
- Да ли људи благовремено добијају информације?

7 ЕПС контакт

Јавно предузеће Електропривреда Србије

Царице Милице 2

11000 Београд

тел: +381-11-3952-323

fax:+381-11-3972-967

e-mail: dsi@eps.rs

www.eps.rs

Прилог А
Образац за
жалбе

A1 Образац за жалбе

Жалба број	
Датум:	
Име и презиме:	
Контакт подаци: <i>Навести на који начин желите да будете контактирани (поштом, телефоном, е-поштом)</i>	
Поверљиво ДА / НЕ	
Жалба достављена (подвући начин достављања жалбе) : лично, телефоном, на састанку месне заједнице, е-поштом, другим путем (описати)	
Потврђујем да је жалба примљена и да је копија овог обрасца достављена подносиоцу жалбе ДА ..... Датум:	
Опис жалбе (детаљи):	
Шта видите као решење овог проблема?	
Одговор:	
Датум	
Предузете активности	
Име и презиме службеника	
Жалба решена	
Датум:	Потпис: